

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zacharia 2, 14 - 17
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 116 : 1, 3 en 7**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Zacharia 2**
- 6. Zingen : Psalm 79 : 1, 3 en 5**
- 7. Tekst : Zacharia 2 : 14 - 17**
- 8. Zingen : Psalm 87 : 1, 3, 4 en 5**
- 9. Geloofsbelijdenis (gesproken)**
- 10. Zingen : Lied 310 : 1 – 3**
- 11. Dankzegging en gebed**
- 12. Collecten**
- 13. Slotzang : Gezang 134 : 3, 5 en 6**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

God gaat het opnieuw proberen. Je zou zeggen tegen beter weten in. God weet toch wel dat zijn volk onverbeterlijk is. Waarom gaat Hij toch opnieuw bij Israël in Jeruzalem wonen? Is God dan vergeten hoe ze tegen Hem waren opgestaan in de tijd voor de ballingschap? Is Hij vergeten hoe hardnekkig ze hebben geweigerd om naar de knechten van God, de profeten, te luisteren? Is Hij vergeten hoe groot de haat van het volk tegen die profeten was? Is Hij vergeten hoe ondankbaar ze zijn geweest? Hoe ze de dank die de Here toekwam voor zijn zorg over hun leven – hun eten, hun drinken, hun veiligheid en noem het maar op – aan andere goden hebben gegeven? Goden van hout en steen. Goden door mensenhanden gemaakt. Vele honderden jaren is het zo gegaan. Dat de Israëlieten niet naar de Here wilden luisteren. Ondanks de wonderen die Hij in het verleden had gedaan. Ondanks de trouw die Hij aan het volk heeft bewezen. Ondanks de genade die Hij op bekering telkens weer had geschonken. Wat had het nu echt opgeleverd. Ze waren toch altijd weer afgedwaald. Hij heeft zijn volk vele malen een overspelige vrouw genoemd. Waarom zou het dit keer anders gaan?

Maar het lijkt er op dat God die vraag niet stelt. Niet dat God geen goed geheugen heeft. Niet dat God niet goed nadenkt. Hij weet waar Hij aan begint nu Hij opnieuw in Jeruzalem gaan wonen en Hij doet het met volle overtuiging. Want zijn verlangen om de wereld te redden van de ondergang is wat boven alles voor God telt.

Gods trouw aan zijn plan voor de redding van een verloren wereld, brengt Hem terug naar Jeruzalem om weer onder zijn volk wonen.

Deze terugkeer is reden tot

- 1. vreugdevol gejubel,**
- 2. eerbiedige stilte.**

We zullen allereerst zien dat Gods terugkeer naar Jeruzalem om onder zijn volk te wonen reden is tot vreugdevol gejubel. Zacharia was profeet in de tijd nadat een deel van het volk van God uit de ballingschap in Babylonië was teruggekeerd. Zeventig jaar had het volk in ballingschap moeten leven. De mensen die in die tijd waren weggevoerd, hadden meegemaakt hoe de soldaten van koning Nebukadnessar de stad compleet hadden verwoest. De muren waren omvergehaald. Huizen waren afgebroken en in brand gezet. Ja, zelfs de prachtige tempel van God die door Salomo was gebouwd was

gesloopt en verbrand. Al de kostbare spullen uit de tempel, al die dingen die voor de dienst aan God bedoeld waren, werd door het leger van de Babyloniërs als oorlogsbuit meegenomen. Een deel daarvan zal waarschijnlijk gediend hebben als geschenk aan de goden van de Babyloniërs. Als dankoffer. Spullen die God toe behoorden werden een geschenk voor goden van hout en steen. Als je niet beter wist, zou je denken dat het volk van God nooit meer zou terugkeren naar Jeruzalem. Wat had het daar nog te zoeken. En God..., die had al helemaal geen reden om terug te keren. Wat had Hij nog te zoeken in Jeruzalem nu zijn volk was weggevoerd, zijn huis was afgebroken en de kostbare voorwerpen om Hem mee te dienen als oorlogsbuit werden weggehaald?

Maar de mensen die werden weggevoerd, omdat ze niet naar de profeten van God hadden willen luisteren, omdat ze dachten dat het wel niet zo'n vaart zou lopen met al die verhalen van de profeten over ballingschap en verwoesting, wisten zich toch ergens te herinneren dat de profeet Jeremia had gezegd dat de ballingschap zeventig jaar zou duren en dat ze daarna zouden mogen terugkeren. Hoewel alles er op wees dat het definitief over was tussen God en zijn volk, het huwelijk nooit meer gelijmd zou kunnen worden, was er toch uitzicht op herstel. De zeventig jaar waren voorbij gegaan en de Here had zijn woord gehouden. Koning Darius had toestemming gegeven aan de Israëlieten om terug te keren naar Jeruzalem om de tempel van de Here en de stad te herbouwen. In de dagen van de profetie van onze tekst zijn ze teruggekeerd maar de tempel is bij lange na nog niet klaar. Maar de Here komt in ieder geval en Hij gaat weer wonen in het midden van zijn volk op de berg Sion.

Over Sion wordt ook in onze tekst gesproken. Sion wordt opgewekt om te jubelen en blij te zijn. Letterlijk staat er in de grondtekst, en zo was het ook vertaald in de vertaling van 1951, "dochter van Sion". En dat drukt toch net wat meer uit. Want Sion is de zuidoostelijke heuvel van de stad Jeruzalem. Tegenwoordig ligt het net buiten de stad maar in de nieuwtestamentische tijd lag het erbinnen. Het is ook wel de naam die gebruikt wordt voor de Tempelberg, de berg waar God zijn woning had staan. En de Here noemt zijn volk dus met die liefdevolle naam van dochter van Sion. De Sion is haar thuis. Daar is ze geboren, daar is ze opgegroeid. Daar hoort ze. En de Here zegt nu tegen deze dochter dat ze moet jubelen en juichen want de Here komt bij haar wonen. Er is alle reden voor feest. Groot feest. Want als ze de tempel herbouwen zal dat dus niet voor niets

zijn. De tempel zal niet leeg blijven staan. God zal dit huis van mensenhanden gaan bewonen, zodat Hij in hun midden is. Bij zijn volk Israël. Het nageslacht van Abraham. Na deze oproep aan de dochter van Sion om te jubelen om zijn terugkeer te midden van zijn volk, vergroot de Here in vers 15 het blikveld. Waarmee het volk direct een groter en rijker zicht krijgt op de terugkeer van God in hun midden. Want de Here zegt: “Er komt een tijd dat vele volken zich bij Mij zullen aansluiten. Zij zullen mijn volk zijn, en bij jou, zal Ik wonen.” Hoe dubbel moet dit in de oren van de Joden geklonken hebben. Want in vers 12 heeft de Here nog gesproken over straf voor de vreemde volken. De Here zal deze volken straffen, omdat ze aan de oogappel van God gekomen zijn. In het Hebreeuws komt dit nog sterker naar voren, omdat de Joden twee woorden hadden voor ons ene woord ‘volk’. Het volk van God werd ‘am’ genoemd. Zoals we dat woord tegenkomen bij een van de kinderen van Hosea. Dit kind moet hij Lo-Ammi noemen, wat ‘niet mijn volk’ betekent. Of in de naam Abraham. Een naam die bestaat uit drie woorden. Het woord ‘ab’ betekent ‘vader’, ‘rah’ betekent ‘groot’ en ‘am’ betekent dus ‘volk’. De hele naam betekent dus vader van een groot volk. De heidense volken, de volken die God niet had uitgekozen om zijn volk te zijn, werden ‘goiim’ genoemd. Deze ‘goiim’ zijn Israël bijna altijd slecht gezind geweest. Het woord ‘goiim’ had dus een negatieve klank, het was bijna een vies woord.

Maar nu zegt de Here over die ‘goiim’, dat een groot aantal van hen zich bij Hem zal aansluiten. Ook zij zullen de God van Abraham zoeken en Hem aanbidden als hun God. En de Here zal deze volken niet afwijzen. Want daarna zegt Hij dat zij zijn volk zullen zijn. En in het Hebreeuws staat er dan dat woord ‘am’. Van ‘goiim’ worden deze volken ‘am’, volk van God, volk dat is opgenomen in het verbond met God. Ze zullen dus gerekend worden tot de kinderen van Abraham.

Zo maakt God zichtbaar dat bij zijn terugkeer in het midden van zijn volk, veel meer op het spel staat dan het terugkeren tot en het herstellen van de band met Israël. Dat de Here het verbond met Israël herstelt heeft alles te maken met het plan van God met de hele aarde. Een plan waarin Israël door Gods verkiezend welbehagen een grote rol in mag spelen. Want uit dit volk, dit nageslacht van Abraham, zal de Verlosser komen voor mens en aarde. De verlossing van de zonde, de verlossing van de vruchteloosheid. De verlossing waardoor we weer werkelijk vrede zullen kunnen hebben met God, omdat onze schuld bij God is voldaan door het offer van Jezus Christus.

De goyim mogen delen in deze rijkdom. Ze zullen Gods am zijn. En zo zullen zij bij God wonen, net als Israël. En dus zullen ze bij Israël wonen, bij de dochter van Sion. Zij die vijanden en vreemdelingen waren, zullen vrienden en geloofsgenoten zijn. Wat een wonder! Wat een feest! En dit perspectief reikt dus verder dan de tijd waarin Zacharia leeft. Het reikt tot in de laatste tijd. De tijd nadat de Messias op aarde is gekomen, zijn missie heeft volbracht en weer terug gekeerd is naar de hemel. De tijd dat de blijde boodschap van verzoening van zonden en eeuwig leven over heel de aarde gaat en overal mensen leerlingen van Jezus Christus worden. Wat een uitzicht! Wat een perspectief! Wat een reden tot jubel en vreugde, dochter van Sion. Dat in de eerste plaats.

We zullen in de tweede plaats zien dat Gods terugkeer naar Jeruzalem om onder zijn volk te wonen reden is tot eerbiedige stilte.

Vers 15 eindigt met de woorden: “Dan zullen jullie inzien dat de Heer van de hemelse machten mij naar jullie gezonden heeft.” We zullen die moeten lezen als woorden van de profeet Zacharia. Deuteronomium 18 heeft Mozes aan het volk uitgelegd hoe ze ware en valse profeten uit elkaar zullen kunnen houden. “Als een profeet zegt te spreken in de naam van de HEER, maar zijn woorden komen niet uit en er gebeurt niets, dan is dat geen profetie van de HEER geweest. Heb geen ontzag voor een profeet die zich dat aanmatigt.” In de uitkomst van de profetie ligt dus het bewijs dat de profeet een profeet van God is. En daar verwijzen de woorden van Zacharia naar. Op het moment dat hij deze woorden spreekt, is er misschien nog twijfel bij het volk. “Is het waar wat Zacharia tot ons zegt? Is het het Woord van de Here of heeft hij het zelf verzonnen?” Die vraag zal worden beantwoord als de Here weer in het midden van zijn volk woont en de volken Gods volk zijn geworden.

De terugkeer tot God in het midden van zijn volk is reden tot grote vreugde, maar dat niet alleen. Het is ook reden om stil te zijn. Want deze God die te midden van zijn volk komt wonen is niet zo maar een God. Nee, dit is een heilige God. In vers 16 wordt gezegd dat de HEERE op heilige grond het volk van Juda voorgoed in bezit gaat nemen. Nu is die heiligheid niet een eigenschap van de grond zelf. Waarom was de grond waarop Mozes stond toen de HEERE aan hem verscheen in de brandende braamstruik heilig, jongens en meisjes? Was dat een speciale grondsoort of zo? Waarom was de berg Horeb een heilige berg bij de bekendmaking van de Tien Geboden? Waarom was de tempel een heilige plaats? Dat lag niet aan die plaatsen zelf. Maar dat kwam omdat God

er verscheen. Of omdat Hij er woonde. Dat lag niet aan de tempel zelf. Deze kon vernietigd worden en toen de Here Jeruzalem had verlaten, was de plaats niet heilig meer. De kans is groot dat kinderen hebben gespeeld op de plaats waar ooit het heilige der heilige was geweest. En er was niets met ze gebeurt. Maar als God terugkeert in de nieuw te bouwen tempel, dan is deze plaats opnieuw een heilige plaats. Dan zullen daar geen kinderen meer mogen spelen. Dan zal alleen de hogepriester, nadat deze zichzelf gereinigd heeft en een offer voor zijn zonden heeft gebracht, eenmaal per jaar daar mogen binnengaan. Om daar verzoening te bewerken voor de zonden van het volk. De HEERE maakt van een plaats een heilige plaats.

Dat is ook belangrijk om te beseffen als we hier in dit kerkgebouw onze kerkdiensten houden. Dit gebouw is van zichzelf niet heilig. Maar we geloven wel, op het Woord van de Here Jezus zelf, dat als wij hier vergaderd zijn, Hij in ons midden is. Christus Jezus, de eeuwige Zoon van God, de grootste Profeet en Leraar ooit, de enige ware Hogepriester, de eeuwige Koning, is hier in ons midden. Dat is een onvoorstelbare genade. Dat Hij in ons midden wil zijn en dat Hij er ook werkelijk is. En dat ons dus eerbied en ontzag past. En op dat punt kunnen we met elkaar nog wel wat verbeteren aan onze houding in de eredienst. Want er in ons midden die denken dat het stoer is om elkaar tijdens de kerkdienst te bellen. Er zijn er in ons midden die de kerkdienst geregeld aangrijpen om bij te slapen. Er zijn er in ons midden die menen dat datgene wat zij te zeggen hebben nooit kan wachten totdat er een kleine pauze in de eredienst is, of totdat de dienst is afgelopen. En dan heb ik het niet over een opmerking tegenover een buurman of buurvrouw over de preek of de eredienst. Maar wel om opmerkingen over allerlei dingen die niet met de eredienst te maken hebben. En misschien denken nu wel aan die of die persoon in ons midden. Maar het lijkt me veel nuttiger om naar onze eigen houding te kijken. Hoe ben ik tijdens de eredienst? Beseff ik dat de Here zelf in ons midden is. Toon ik de eerbied die God toekomt? Ben ik bereid om naar het Woord van God te luisteren en dat op me in te laten werken of moet ik toch vooral mijn eigen dingen kwijt? Ben ik met mijn gedachten bij de HEERE als we zingen en als we bidden?

Zacharia zei: wees stil voor de HEERE. Uit eerbied en respect voor de HEERE. Maar ook vanwege beseff van eigen schuld. Ook vanwege verwondering over de genade dat God ons onze zonden vergeeft en in het midden van zijn volk wil wonen. Ook vanwege het feit dat we alles van God verwachten en uitzien naar wat Hij ons wil geven. Want

daar gaat het om. Wij zijn alleen maar staat om ons leven te gronde te richten. In alle dingen hebben we het nodig dat God ons redt en verlost. Israël had het nodig dat de HEERE weer in Jeruzalem ging wonen. De wereld had het nodig dat het uitverkoren volk weer terug zou keren in Jeruzalem, omdat de beloofde Messias en Redder van de wereld nog moest komen. Wij hebben het nodig om stil te zijn. Stil te zijn, zodat Gods Woord niet overstemd wordt door onze woorden en gedachten. Stil te zijn, omdat Gods Woord in ons hart moet gaan wonen. Stil te zijn, om daarna te kunnen juichen en jubelen over de HEERE en al de heerlijke dingen die Hij ons schenkt.

Amen